

ADEVĂRUL

ABONAMENTUL :

Pe un an . . . 16.— cor. Abonamentul la mai multe
 Pe 1/2 de an . . . 8.— " exemplare pe un an 12.— cor.
 Pe trei luni . . . 4.— " Pentru străinătate:
 Un număr 30 fileri. Pe un an . . . 24.— cor.

ORGANUL PARTIDULUI SOCIALDEMOCRAT DIN ARDEAL ȘI BANAT.

Apare în fiecare Duminică.

Ori-ce scrisori și bani să se trimită pe adresa:

„ADEVĂRUL“
 SIBIU, STRADA ROSENANGER NR. 14.

Tot aici se primesc și anunțuri cu prețuri ieftine.

Cuvântul nostru!

Ultimele știri sosite ne aduc vestea că în Ungaria s'a făcut o mare preschimbare. Karolyi, președintele republicii și guvernul Berinkey au demisionat, dând locul unui guvern comunist combinat cu socialiști. Cauza demisionării este că guvernul maghiar nu a voit să îndeplinească cererea Antantei de a-și retrage trupele de pe linia demarcațională veche pe cea demarcațională nouă, stabilită de comisiunea de zece din Paris. Noul guvern de comisari de asemenea a refuzat a îndeplini această cerere. Urmarea firească a acestui fapt e că Antanta va da ordin să se ocupe cu forța acest teritoriu și prin urmare vom avea un nou războiu. Toată răspunderea acestui războiu a sângelui vărsat de aici înainte, cade asupra politicianilor maghiari, cari pentru a-și păstra integritatea țării, sunt capabili de orice acte desperate, de orice șarlatanii politice, căci nu se pot socoti de oameni serioși acei cari după un războiu de patru ani de zile asvârlă acum pradă morții, foamei, bolilor, miilor și miilor de oameni, își aprind singuri casa asupra capului lor, crezând că astfel ce n'au putut să facă în patru ani de zile, vor putea să facă acum, să înfrângă puterea și voința Antantei.

Am zis șarlatanii politici și o susținem, căci oamenii, cari astăzi guvernează Ungaria, ieri au fost încă în temniță închisii de acei cu care conlucrează în același guvern.

Până ieri comunismul a fost un păcat pentru care în Ungaria se căpăta bătaie și închisoare, iar astăzi e o virtute salvatoare a integrității statului. Pentru a ține în robie alte națiuni ori și ce arme sunt bune, chiar și comunismul.

Noi ca socialdemocrații evoluționiști, a căror țintă finală e socializarea mijloacelor de producție, nu putem admite un astfel de joc disperat cu principii socialiste. Pentru a înfăptui societatea comunistă noi știm, că actuala alcătuire socială trebuie să ajungă la apogeul ei de dezvoltare economică și culturală, trebuie ca terenul să fie bine pregătit, masele largi ale poporului să fie prielnice sufletește pentru această schimbare.

Oricine se încearcă să înfăptuiască societatea comunistă înainte ca să aibă baza dezvoltării economice-culturale pe care să zidească această societate, e un șarlatan politic. Noi nu am voit acest războiu și ne doare inima de jertfele ce vor cădea fără nici un scop în acest războiu asvârlit cu sila asupra noastră. Noi nu vom face altceva, decât ne vom apăra libertatea de a dispune singuri de soarta noastră.

Fapt pe care politicianii maghiari și poporul orbit nu vor să ni-l recunoască. Noi nu ne amestecăm în treburile lor interne, dispună-și de soarte așa cum doresc, dar lase-ne și nouă același drept. Să nu se joace cu socialismul, să nu compromită idea comunistă când vor să-și ajungă scopuri naționale, poștească și pășească

bărbătește și franși în fața lumii și să spună: vrem o Ungarie mare, dar să nu se ascundă în dosul ideii socialismului și sub masca lui să voiască înfăptuirea acestui lucru.

Stările de azi din Ungaria îți amintesc de disperatul, care se acață de ultimul paiu ca să nu se înecă.

Ungaria declară război.

Károlyi a abzis. — Noul guvern s'a compus din socialiști și comuniști.

Ungaria a devenit republică a sfaturilor.

Guvernul ajuns la putere a încheiat alianță cu Rusia și a declarat războiu cehoslovacilor, românilor și sârbilor.

Am amintit în numărul trecut că conferința de pace din Paris a hotărât că trupele românești să treacă peste linia demarcațională, ocupând aproape toate teritoriile locuite de români până la linia Sătmar, Oradea-mare, Salonta-mare și Arad. Hotărârea aceasta a conferinței din Paris a fost adusă la cunoștința guvernului maghiar din Budapesta, dându-i-se totodată și ordinul ca în decurs de zece zile să-și retragă trupele de pe întreg teritoriul amintit mai sus, ba chiar și mai departe, ca să se formeze între trupele românești și cele maghiare o zonă neutră, care zonă să fie ocupată de trupe franceze.

Guvernul maghiar, prezidat de Berinkey și în frunte cu președintele republicii Károlyi, n'a primit acest ordin de retragere, ci și-a dat demisia, lăsând locul unui guvern curat socialist, compus din membrii partidului socialdemocrat și din comuniști. S'a format apoi acest nou guvern în frunte cu socialistul Garbai. Din acest nou guvern socialist revoluționar fac parte toți conducătorii de seamă ai socialiștilor și comuniștilor din Ungaria.

Noul guvern maghiar a declarat îndată după alcătuirea sa că nu respectă ordinul Ententei de a-și retrage trupele, ci proclamă dictatura proletariatului în stat, a încheiat alianță cu Rusia bolșevistă și începe războiu împotriva tuturor acelor, cari au ocupat teritorii din fosta Ungarie. A proclamat starea de asedin în toată țara și a început apoi mobilizarea tuturor bărbaților până la 46 de ani.

Astfel Ungaria se află acum în războiu cu întreaga Entente. Guvernul revoluționar maghiar a luat asupra sa o sarcină grozavă, care la nici un caz nu va putea-o suporta. Ce va urma din toate acestea, e greu și e cu neputință a prezice

Lista guvernului socialist-revoluționar maghiar.

Sfatul muncitorilor din Budapesta preluând cârma țării, a constituit din sânul său guvernul provizoriu revoluționar, care se compune din următorii:

Președinte: Alexandru Garbai.
 Comisar pentru interne: Dr. Eugen Landler, substituit Béla Vágo.

Comisariatul pentru agricultură; este condus de următorul colegiu: Alexandru Csizmadia, Carol Vantus, Eugen Hamburger și George Nyistor.

Comisar pentru finanțe: Eugen Varga, substituit Béla Székely.

Comisar pentru culte: Sinismund Kunfi, substituit George Lukács.

Comisar pentru muncă: Dezsó Bokányi, substituit Fidler Rezső.

Comisar pentru externe: Kuhn Béla, substituit Agoston Péter.

Comisar pentru comerț: Landler Jenő (provizor), substituit Rákosi Mátyás și Haubrich József.

Comisar pentru războiu: Pogány József, substituit Szántó Béla și Samuely Tibor.

Comisar pentru justiție: Ronai Zoltán, substituit Ládai István.

Comisar pentru sociale: Böhm Vilmos, substituit Hevesi Gyula și Dofcsák Antal.

Comisar pentru Germani: Kalár Henrik.

Comisar pentru Ruteni: Szabó Oreszt.

Comisar pentru alimentație: Erdélyi Mor, substituit Ilés Artur.

Pedeapsă cu moarte.

Guvernul revoluționar socialist îndată după constituirea sa a dat un decret prin care dispune că oricine s'ar împotrivi intențiilor sale să fie pedepsit cu moartea.

Guvernul pune mâna pe bănci.

Comisari numiți de către guvernul socialist s'a înființat la toate băncile mari din Budapesta pe cari le-au luat în stăpânire. Pe directorii de bănci i-au depus și îndepărtat. Așa s'a întâmplat la „Jelzalogbank“, la „Magyar Általános Hitelbank“, la Banca Austro-Ungară, la Banca Comercială, la „Leszámitoló Bank“, la Banca Agrară și la Centrala Institutelor Financiare. Pretutindeni s'a constituit câte un directoriu împuternicit de a lua dispoziții.

Măsurile luate împotriva atacului din Ungaria.

Din loc sigur aflăm că s'au luat măsuri foarte energice spre a se putea întâmpina orice atac din partea Ungariei.

Guvernul cehoslovac a declarat mobilizarea contingentelor din 1898—1892.

Tot asemenea și la noi se vor lua măsuri de felul acesta.

Conferința minerilor.

Duminea 23 Martie s'a ținut la Sibiu prima conferință a muncitorilor mineri și topitori de pe teritoriul ocupat de armata română. La această conferință au fost reprezentate 12 grupe cu 29 de delegați reprezentând 21.500 membri.

Această conferință conchemată de Comitetul executiv al partidului socialdemocrat a avut ca țintă reînnoșirea activității sindicatelor întreruptă de către evenimentele întâmplătoare în ultimele luni. Muncitorii maghiari și români, răpiți pentru un moment de ideea națională, vedeau unii în alții câte un dușman uitându-și cu desăvârșire de lupta de clasă și de aceea că singura lor putere e unirea fără deosebire de naționalitate. Această conferință a fost chemată să restabilească ordinea și solidaritatea între muncitori. Și după debateri îndelungate s'a și ajuns acest rezultat îmbucurător. S'a ales un comitet central provizoriu, care să întruște din când în când spre a debata chestiunile mai importante la ordinea zilei și un secretar central, care conduce partea administrativă a grupelor.

Tovarășii mineri maghiari au înțeles în fine că nu muncitorii români sunt de vină pentru prăbușirea Ungariei și că ținuta lor șovinistă nu poate decât să le aducă rău atât lor, cât și tuturor muncitorilor băieși. Și că de geaba se alipesc ei așa de puternic de Budapesta, că ținuta lor nu va putea schimba politica Antantel. Au înțeles în fine că fiecare moment pierdut cu ceartă e numai în dauna muncitorilor și s'au alipit și ei la ideea unei centrale provizorii în Sibiu până ce se vor stabili hotărârile noi ale României și se va face lichidarea (socoteala) cu centrala din Budapesta. Atunci se va conchema un nou congres general care va stabili noile statute ale organizației minerilor.

Secretariatul nou înființat la Sibiu va conduce mișcarea muncitorilor mineri din Ardeal și Banat fără nici o stânjenire de drepturi. Toți membrii vechi ai sindicatelor vor fi recunoscuți și se garantează că cotizațiile ce le vor plăti la noua centrală provizorie din Sibiu vor fi tot atât de valabile ca și cele plătite la centrala din Budapesta.

Conferința a fost la înălțimea ei și din punct de vedere moral. După scurte explicațiuni muncitorii s'au înțeles de minune și au votat rezoluțiunea cu o majoritate considerabilă.

Decursul conferinței.

Dimineața la ora 8 toți delegații mineri s'au adunat în sala casei de ajutor a muncitorilor din Sibiu. Președinți au fost aleși tovarășii Achim Zamora (Petroșeni) și Iacob Kovács (Aninosa), iar de notari tovarășii Toma Ciora (Roșia), Iosif Hie (Zlatna) și Ștefan Kerneta (Lupeni).

Tov. Toma Ciora aduce la cunoștință că sunt reprezentate următoarele grupe: Petroșeni, Vulcan, Lupeni, Lonia, Aninoasa, Zlatna, Roșia-Montană, Arghireș, Săcărâmb, Criștior, Șebeșel și Ocna Dejului. Din cauză că autoritățile au pus piedeci să ia parte la conferință, au lipsit Ocna Murașului (Uioara), Reșița, Abrud, Anina, Dognecea, Ocna de fier, Bocșa Montană, Secul, Hunedoara și Cudj. Conferința ia la cunoștință raportul tov. Ciora.

Tovarășul Receanu salută pe cei prezenți în numele comitetului executiv al partidului socialdemocrat din Ardeal și Banat, arată scopul conferinței și motivează cauzele care au determinat comitetul să concheme această conferință.

Urmează ordinea de zi:

Soarta și viitorul sindicatelor muncitorilor mineri.

Raportor: tov. Iosif Ciser. Aci dăm un resumat din vorbirea sa. Incepe prin a arăta viața tristă pe care au dus-o muncitorii mineri: Toate celelalte bresle, ferari, lemniari etc. cu zece de ani înainte li s'a dat posibilitatea de a se organiza și prin luptele organizațiilor să și îmbunătățească viața. Muncitorului miner însă nu i-a fost permis a se organiza. Marile societăți, cari exploatează minele și chiar statul ungar însăși, au exclus pe mineri din rândul oamenilor liberi, nu le-a dat nici cea mai mică permisiune de a se organiza din contră prin instituția medievală „bruderlade” a legat pe

muncitor de locul său de lucru, astfel că el neputându-se mișca trebuia să se mulțumească cu plata mică și neîndestulătoare ce li-se dădea ca un fel de pomană din partea statului și a societăților exploatatoare.

A venit războiul cu jertfele lui uriașe, cu scumpirea alimentelor, cu criza de lucrători, plata muncitorilor mineri însă, cu toată scumpețea, a rămas aceeași. Atunci când pentru întreținerea vieții trebuia o cheltuială zilnică de 20—30 cor, muncitorul băiaș câștiga 2—3 cor. la zi. Această stare nesuferită a scuturat masele și le-a adus în spre făgașul revoltei, orișicât au căutat să-i apese și să-i persecute prin forța armată, grevele au izbucnit una după alta sălbatice, neorganizate ca a unei clase flămândă și îndârjită. Înzadar le-au pregătit cosciugele băieșilor din Petroșeni și jur, degeaba le-au săpat gropile și i-au pus în fața lor spunându-le că acei cari nu vor lua lucrul vor fi împușcați și îngropați, băieșii au preferat mai bine moartea decât o astfel de viață de mizerii. Atunci guvernul ungar a recunoscut că muncitorimeii mineră trebuie să i-se dea dreptul de organizare, ca la masa pertractărilor să se poată rezolva chestiunile cele mai urgente ale muncitorilor subjugăți. Aceasta s'a întâmplat în 1917—18. Deci organizațiile muncitorilor băieși sunt foarte tinere, n'au avut timpul necesar să se pătrundă de ideile mari, umanitare ale socialismului, n'au avut încă timpul să se pătrundă de adevărul acela, că muncitorimea numai dacă exclude din sufletul său șovinismul și întronează solidaritatea de clasă își poate ajunge scopurile sale. E de înțeles deci, că atunci când Ungaria s'a prăbușit și armatele române au ocupat Ardealul, atunci și deoparte și de alta a izbucnit o vehementă puternică ideea națională. Tovarășii maghiari au devenit din dușmanii neîmpăcați ai oligarchiei maghiare, care i-a ținut zece de ani în robie, în cei mai îndârjiți apărători ai integrității „patriei”. Au uitat că „patria” lor ca și toate celelalte „patrie” vechi nu le-a fost decât cadrul robiei și al foamei, n'au voit și nu voiesc poate nici azi să înțeleagă, că toate țerile, toate patriile viitoare prăbușite prin războiul acesta uriaș vor deveni și va trebui să devie: patria liberă și al bunului traiu. Au făcut din organizațiile sindicale care au ca țintă apărarea intereselor materiale ale membrilor săi, au făcut niște cluburi politice unde băntuia cu furie șovinismul. Ba au mers și mai departe cum au făcut de ex. minerii din Vulcan, cari punând mâna pe armă au crezut că ceiace n'au putut să facă în patru ani de zile puterile centrale, vor face ei și vor bate acum puterile antantei (răsete zgomotoase). Trebuie exclusă acum deocamdată politica din organizațiile sindicale pentru că atunci, când o populațiune trăiește sub stare de asediu, numai o politică e permisă clasei muncitoare: *apărarea intereselor ei materiale*.

Starea organizațiilor așa cum este astăzi nu mai poate dăinui mai departe. Fiecare moment pierdut cu ceartă și hărțuiele este numai în dauna muncitorimeii. Să nu uităm „că atunci când doi se ceartă al treilea câștigă” și în cazul de față al treilea e capitalul. Datoria muncitorilor mineri în timpul de față e ca să lase orice ură laoparte, să și strângă rândurile, să și împuternicească organizațiile ca să fie gata pentru orice eventualitate. Ori sub conducere românească, ori sub conducere maghiară organizațiile trebuie să funcționeze în spiritul nou. Ele au datoria ca să se intereseze de soarta membrilor lor, care soartă se aranjază la Sibiu. Deci ei degeaba gravitează spre Budapesta, pentru că centrala de acolo nu le poate apăra interesele lor. Aceasta numai la Sibiu se poate face. Deci e de absolută trebuință ca să aleagă un comitet provizoriu la Sibiu, care să conducă mișcarea muncitorilor mineri din Ardeal și Banat și care va avea și datoria să facă socotelile cu centrala din Budapesta, ca cotizațiile membrilor vechi să fie predate aci, atunci când se vor stabili hotărârile țării. Așa ca membrii cei vechi să nu și piardă vechimea și să se bucure de drepturile la ajutor celor ce li se cuvin.

Acest comitet va trebui să aibe un secretar central, la care vor decurge toate plângerile și nedreptățile ce se fac față de muncitori și care va avea datoria ca să vindece aceste plân-

geri și nedreptăți. Deoarece orice legătură cu Budapesta e ruptă și nici nu se știe când se va prelua, de aceea conferința de astăzi trebuie să împuternicească comitetul nou ales și pe secretar ca în caz dacă nu e altă esire, să tipărească aci mărcile și tot ce trebuie ca grupele să funcționeze regulat.

Tovarășii judecați bine cele spuse de mine, dați-vă fiecare părerea. Altă esire din situația în care suntem nu este. Asta e singura posibilitate care trebuie înfăptuită și o vom înfăptui chiar și atunci când tovarășii mineri maghiari nu vor aderă la ideea aceasta.

Vă rog primiți uzmatorea

Rezoluțiune:

Conferința băieșilor adunați la Sibiu în ziua de 23 Martie 1919, după îndelungate discuții hotărăște ca să se aleagă un comitet provizoriu compus din 7 mineri cari să conducă lucrurile organizațiilor din Ardeal și Banat. Împuternicește acest comitet ca în caz de nu este altă esire, să tipărească aci mărcile și tot ceea ce e de trebuință pentru funcționarea corectă a grupelor.

Conferința hotărăște că de azi înainte, până la clarificarea situației, toate grupele sunt obligate a și face dările de seamă la secretarul noului comitet din Sibiu.

Răvaș din Berna.

12 Martie 1919.

Să nu vă supere tovarășilor scrisoarea asta. Aci e lumea bună, lumea albă, lumea curată. Aci cântă lăutele și bogate vitrine salută pe trecător. Magaziile pline de mărfuri, piețele pline de oameni sănătoși, gălăgioasă și veselă e viața. Și nu vezi ologi pe străzi, căci aci drapelule n'au purtat la război pe tineri și trîmbițele n'au chemat la nuntă de sânge. O, tu Elveție neutrală. Tu știi să prefuești zâmbetul și cântarea. Tu nu ți ai cheltuit efortul pe altarul lui Marte. O, Elveție, Elveție, tu nu te ai jertfit pentru politica burselor. Tu ai rămas neclintită ca Mont Blanc și dar te-au poțit la dans, ai rămas închisă în munții tăi ca o grădină fermecată,

portocale pe străzi, flori în mâni, azurul tineretii în priviri... Și cântă pretutindeni muzici și pretutindeni bucurie. Tovarășilor să nu vă supere scrisoarea asta. Doar am venit aci să vestesc fraților noștri de neam și sânge strein, că noi valahii vrem să trăim, fericiți și îndestulați,

căci ne-am trezit cu primăvara și vrem să scăpăm de jugul sclăviei, care ne-a făcut mici și neputincioși... Doar și noi vrem să gustăm din vinul dulce al libertății, vrem și noi să avem copii frumoși și părinți liniștiți, căci și noi, românii sfoși, vrem să intrăm în grădina plăcerilor lumești, unde străin și timid, cu privirea rușinată au intrat: lume, iertă ne-vei și nouă visul împlinit? Tovarășilor, aci omul este mai tare decât ura lui. Aci nu fluieră ca după cățel feudalul când vede muncitorul. Aci nu este supunere oarbă în fața autocratului nemilos, aci nu sunt spânzurători și călai. Aci nu este cimiterul plîmbare pentru cel chinuit și nu sunt, nu sunt, nu sunt lanțuri. Aci sunt fete îndrăgostite de soare și floare și copii aleargă sglobii după fluturi și martiri războiului: orbii nu pipăie păreții. Să vedeți cum sunt de fericiți oamenii, parcă și uită scriul. Și nu să îmbrâncește japonezul cu germanul, englezul cu turcul, jidanul cu armeanul... Defilează pe străzi omenimea și vai, cât de frumoasă i primăvara... Florilor, florilor, Ardealule! Munților, munților, Ardealule! Lanțurilor, lanțurilor, Ardealule! Ardealule, tu copil vitreg, Ardealule ce faci pe vremea asta? Ce fac codrii tăi, plâng și acum? Cântă și azi durerile tale în răurile de munte? Ardealule, Ardealule, aci simt nu-mai cât de nefericit ai fost. O, cât te-au chinuit și cât te au umilit, aci simt, cât de sclav am fost... Cum tremuram când cântam doina ta, cum mă ascundeam de zâmbetul tău. O, Ardealule, tovarășilor din Ardeal vom face o nouă țară.

vom gonii din piețe pe glășuitorii păcătoși, vom smulge din mâinile tiranilor sbiciul și fi-va fiecare suflet curat și mare și plin de poezie!

luminei... Ardealule, ce faci pe vremea asta? Tovarășilor, aci frații străini nu cunosc suferințele noastre. Nu le cunosc, căci altfel s'ar înduioșă de trecutul nostru și ne-ar binecuvânta viitorul. O, să știe, cât de mult am așteptat până ne-am trezit, nu ne-ar lovi cu piatra disprefului Longuet și Mistral... Longuet, camarade, dacă ai fi fecior de țaran român, ori dacă tatăl tău, popă, ar fi murit în Seghedin... tu nu ne-ai fi vinut în Casa Poporului că suntem mercenari, ci ne ai mângăia fața palidă și ne ai șterge lacrimile... și tu Mistral, frate de sânge, nu ne-ai blăstăma, ci te-ai închină răbdării noastre și ai sbiera cu noi: libertate, libertate acestui neam blând, acestui popor visător, care n'a putut visa niciodată căci dormea în închisori! Și tu jandarm svitëran, nu ți-ai arăta între dinți rângetul când ne ai viză pasportul, ci ai saluta răvașul sclăviei scuturate... Dar ce știți voi elvețieni, ce știți voi elvețieni ce-a însemnat să fi român... Ce știți voi, ce este țaranul flămând, mămăliga uscată, copilul bolnav, femeia istovită, bunicul bățut... Ce știți voi, ce este un neam sclav, care trudește și moare fără rost... Ce știți voi, ce știți voi... Ascultat-ați voi vreodată doina și văzut-ați durerea în ochii mamelor? Nu, voi nu cunoașteți blestemul vremii... Voi aveți pâine, zahăr, sare, aur, briliante, flori, lapte, dar nu aveți lacrimi. Voi aveți trenuri luminoase, uliți curate, butoaie pline de argint, codrii de portocale, teatre fixite... dar în mormintele voastre nu dorm cei uciși... Tovarășilor vă jur, aci nu ne compătimeste nimeni.

Și sună lautele și confeti și farandolă. Și baleri și petreceri... și câte țigări, câte țigări... Și nu să luptă pentru un muc de țigare nimeni și nu stau muncitoarele din zori de zi până noaptea târziu la ușa brutăriei... Mă doare, mă chină veselia asta. Aș vrea să mă ascund de ea. Aș vrea să trimet acasă căldura vieții pe buzele înfrigurate, aș vrea să culeg toate florile să vi le trimet acasă, să vă împodobii... Aș vrea să vă trimet acasă, într'un tren prisosul de cântec tovarășilor, voi, care sunteți palizi și bolnavi și tristi... De ce m'ați trimis aci? Să fiu și mai trist? Doar nu mă pot bucura, când vă simt... Cât de nenorociți am fost... cât de părăsiți... cât de flămânzi am fost... Am fost, dar să nu mai fim. Așa tovarășilor că nu vom mai fi? A fost destul din botezul de sânge și foc, a fost destul. A sunat ciasul și să năruie turnul prostiei și cade în pucioasă diavolul. Luminos este cerul și paserile cântă. Dulce este primăvara, dulce fie pâinea, somnul și trezirea. A fost destul. Tovarășilor a fost destul... **Și cântă lautele și la noi! Și Elly culege flori dacă măntore să le pot sărută...**
Emil Isac.

Procesul ziaristilor din România.

Presa burgheză de pretutindeni e plină cu articole sensaționale relativ la procesul ziaristilor din România, cari rămânând în București după retragerea trupelor române, s'au pus în serviciul dușmanului și au scris la comanda lui Mackensen articole care preamăreau pe Kaiserul cu toată șleahla lor imperialistă și militaristă, și au ponegriț pe toți acei cari s'au servit de toate mijloacele posibile, ca să scape omenirea de cotropirea hordelor cari tindeau să transforme toată lumea într-o imensă cazarmă și pușcărie. Acum după ce molochul militarist german a fost înfrânt și lumea sângerândă și plină de rane și boli a răsuflat ușurată, gazetarii cari și-au vândut dușmanului peana și gândirea sunt trași la răspundere de Curtea marțială din București.

Nu voim să luăm apărarea acestor nenoriciți cari și-au vândut tot ce au avut, fie ca să poată trăi, fie ca să-și asigure viața lor mizerabilă. Nu le luăm apărarea pentru că nu poți lua apărarea celui ce și vîndă conștiința. Sau dacă voești să i aperi trebuie să i pui în rând cu acele femei pierdute, cari își vînd trupul, „onestitatea”, „cinstea”, tot ce au, pentru o bucată de pâine și pentru o haină „eleganță”. Și atunci împreună să i compătimesti și să condamnă sistemul. Da sistemul... el este cel mai păcătos, cel mai netrebnic... Sistemul este acel nemernic care dă posibilitate, ba de-

termină chiar pe om să-și vîndă ce are mai scump: onoarea. Dar oare ziaristii au și ei onoare? Oare un ziarist cu principii și cu convingeri poate exista?

„Foarte frumoasă părere au ziaristii despre ziaristii! De azi înainte, iubiți cetitori, când deschideți gazeta, nu vă mai faceți nici o iluzie; ziaristica este o profesiune, în înțelesul de câștigare a unei nenorocite existențe materiale și nimic mai mult. Marfa e pe piață, concurența e liberă! Cine dă mai mult, va fi servit. Atențiune însă domnilor cumpărători! Profesionistul, „bietul profesionist”, nu vinde decât: văzut și plăcut, fără nici o altă răspundere. El nu e decât forma în care te îmbracă pe d-ta sau pe un altul; așa cum ești bun, rău, te privește; el te îmbracă în haina scrisului, iar iscălitura lui reprezintă conștiința d-tale, și poate varla după cum licitația se adjudecă pe numele unuia sau altuia”.

Vasăzică ziaristii se lovesc unii pe alții nu pentru idei sau principii ci pentru concurența comercială. Și opinia publică are un stomac care mistue toate acestea? Să nu ni se ia 'n nume de rău, dar de corupția presei opinia publică e de vină, căci dacă comerciantul vinde marfă proastă nu este vinovat el, ci cumpărătorul care a cumpărat marfa.

Insemnări.

Capitala lumii.

„Am sosit la Paris, Capitala lumii, și suntem încantați de frumusețea lui”. Aceste cuvinte le-am citit în scrisoarea ce am primit-o dela tovarășul Flueraș, delegatul nostru la conferința de pace. Capitala lumii... Ce frumoasă expresie!... Citind aceste cuvinte îmi amintesc de clipele

ce le-am trăit în capitala fostei Ungarie... Mă aștiam într'un cerc de tineri entuziasmași, cari încantați de victoria muncitorimeii și de marea de flori ce împodobeau lumea, credeam cu toții, că va lumina toate colțurile întunecate din toată lumea,

Parisul... Acest focar de cultură care a dăruit lumii întunecată atâtea talente geniale ca Victor Hugo, Voltaire, Pasteur, Curie, Fourier, Camille Flammarion, Anatole France etc. Numai Parisul care au dat lumii avânt spre progres este chemat să fie Capitala lumii liberă și unită.

Ce bine și ce frumos ar fi dacă oamenii și-ar veni odată 'n fire și-ar desființa toate stavilele, rangurile și hotarele dintre ei și ar deveni cu toții frați și cetățeni egali ai lumii ideale. Să nu se mai lupte unul contra altuia... să nu se mai omoare frate pe frate... Și, dacă în tot cazul voesc să lupte cu cineva; să se unească cu toții și să lupte în contra puterilor descoperite și ascunse ale naturii, pentru că subjugându-le, să le puie în serviciul omului și să muncească în locul lui...

Și omul, „regele creațiunii cu coroana sa gândirii”, să descopere toate misterele moleculare, să-și vindece toate bolile moștenite, toate ranele câștigate în prostia seculară plină de nedreptăți... Parisule! Când vei deveni într'adevăr capitala lumii? să o conduci spre perfecțiunea absolută!...

Cătră abonații Adevărului.

Muncitori!

Tovarășii!

Intre împrejurările grele în cari trăiește foaia noastră „Adevărul”, când hârtia, tipografia, administrația sunt așa de scumpe, noi am căutat și am luptat cu aceste scumpete până acum, dar această scumpete zi pe zi se urcă așa că nu mai putem face față cheltuelilor.

Noi nu trăim din fonduri secrete, singurul nostru sprijin sunt abonații noștri, de aceea apelăm la voi acum și vă aducem la cunoștință că Comitetul executiv al partidului avînd în vedere greutățile cu cari luptă foaia, a hotărît ridicarea abonamentului începînd cu 1 Apr. dela 12 cor. la 16 cor. anual, 8 cor. pe o jumătate de an, 4 cor. pe trei luni.

Comitetul vă roagă ca fiecare să vă faceți datoria de muncitor conștient, răspîndind foaia și explicînd tuturor cauza pentru care s'a ridicat prețul abonamentului.

Comitetul executiv.

Procesul tovarășilor din București.

În ziarul „Dacia” cetim următoarele:

„Procesul socialiștilor s'a fixat definitiv pentru Luni 4 Martie c.

Iată numele și acuzațiile ce se aduc tovarășilor noștri.

Agenți provocători la crimă contra siguranței statului, agenți provocători la rebeliune, complot și crimă contra siguranței statului și ofensă regală:

Gh. Cristescu, Ilie Moscovici, Al. Costantinescu, Gh. Teodorescu, Th. Iordăchescu și Ioan Sion.

Cum se vede, afară de Frimu, întreg comitetul executiv al partidului. Prin urmare crimele se impută partidului.

Pedepsele pentru aceste crime: moartea, reclusiune 5—10 ani, închisoare 6 luni până 2 ani, amendă 2—10.000 lei.

Crimă contra siguranței statului, agenți provocători la rebeliune și ofensă regală:

G. Boeve, Gh. Vasilescu, M. Bălineanu, F. Fabian, I. C. Frimu și C. Popovici.

Pedepsele ca și la categoria I.

Agenți provocători la crimă contra siguranței Statului și rebeliune.

Sternberg, Ungar, C. Mănescu, St. Vasilescu, Al. Dunăreanu.

Pedepse idem.

Complot și crimă contra siguranței statului,

Isac Brănișteanu.

Pedepse: moartea.

Agenți provocători la rebeliune și turburări:

D. Găneșcu, St. Andreescu, Leonard Isac,

Al. Oprescu, Calciu Petre, N. Pavelescu. Pedepse: reclusiune 5—10 ani.

Complot și crimă contra siguranței statului:

M. Cohn, N. N. Verneșteanu, P. Popescu,

Er. Rukriegel zis Sever Dimitriu, N. Bogdan,

J. Conitz.

Pedepsele: moartea, reclusiunea.

Rebeliune și turburări:

Ferd. Petre, C. Benone, Nae Dumitrescu,

Miron Enache, Tarara Ioan, Sănduc Constantin,

Catz Iancu, Tănase Constantinescu, Haim Cohn,

D. S. Ion, Sami Steinberg, Ilie Dutiță, Mih. Popescu, Mih. Beibert, Maria C. Moscu, Carolina

Jurkovska, Ioan Dudosan, Ioan Dumitru, Mih. Christescu, Mih. Dumitrescu, V. Nicolescu, L.

Lichtblau.

Pedepse: reclusiune și închisoare.

În total sunt 52 acuzați.

După modul cum sunt categorisiți inculpații

se vede seriozitatea acuzațiilor: procesul nu

se face pentru fapte — după cum justiția cea

burgheză, cere, — ci pentru păreri, pentru

idee.

Neexistînd fapte o justiție care n'ar fi fost

de clasă ar fi clasat afacerea: dar liberalii

socot că vor nimici partidul socialist.

N'au izbutit prin cele dintâi — nu vor izbuti

nici prin ultimul mijloc chiar dacă vor fi con-

damnați toți tovarășii acuzați

STIRI.

— Ungaria declara războiu la toată lumea. Noul guvern socialist a remis o notă intitulată „Către toți”, în care anunță, că a declarat războiu tuturor țărilor, care au de revindecat ceva din teritoriul fostei Ungarii. Declarația vizează în prima linie România. Serbia și Cehoslovacia s'au pronunțat solidari cu România și Puterile Antantei care la nevoie vor încercui complect nebunia ungurească și condițiile ce vor urma vor fi și mai aspre pentru acest popor care și-a pierdut mințile.

— Ocuparea Aradului de trupele franceze. Comisarul guvernial din Arad a primit o înștiințare dela Comandamentul trupelor franceze că Aradul e considerat ca punct strategic, deci va fi ocupat de trupe franceze. Pentru a încvartira aceste trupe s'a dispus evacuarea (golirea) cazărnilor în cari era armata maghiară. Orașul Maria-Radna de asemenea a fost ocupat de francezi.

— Forma de guvernământ în Luxemburg. Camera din Luxemburg a adoptat cu 30 voturi pentru și 20 contra proiectul de lege care prevede un plebiscit cu privire la menținerea actualei dinastii sau înlocuirea ei cu alta nouă sau chiar un regim republican.

— Mobilizarea generală în Ungaria. Noul guvern din Budapesta a ordonat mobilizarea generală, chemând pe toți soldații în rezervă până la etatea de 46 ani.

— Consiliul superior de războiu întrunit la Paris, a hotărât ca armata Germaniei să fie redusă la 100.000 oameni în serviciu permanent, iar felul de recrutare să fie prin angajări voluntare de 12 ani. A mai stabilit suprimarea armamentelor, uzinelor de războiu, flotei de războiu și navigației aeriene. O comisie parlamentară engleză va pleca în curând în Germania spre a studia la fața locului situația economică și socială. Această comisie va conține și un reprezentant al partidului muncii.

— Acțiunea locuințelor în Budapesta. Guvernul maghiar a prelucrat un plan de construire de case de locuit pentru care a și votat 13 milioane coroane. Locuințele vor fi pentru muncitori. Și Sibiuul a ajuns într'un stadiu că ar fi bine să se înceapă o acțiune pentru clădirea locuințelor.

— Călătorii aeriene colective. Aerobusul Farman Nr. 60 zis Goliat, având pe bord 14 persoane, a executat traiecul Paris-Londra în 2 ore 37 și înapoierea Londra-Paris în 3 ore 23. Acelaș aparat a făcut călătoria aeriană Paris-Bruxelles cu 17 persoane în 2 ore, 40 min.

— Spor de salar. Lucrătorii din cherestelele Mersing & Lessel și Tordaer Zelulosefabrik din Sibiu, neputându-se uni cu patronii asupra lefurilor, au cerut mijlocirea Resortului Ocotirilor Sociale. Resortul a inițiat tratative de împăciuire și în două ședințe ținute sub prezidiul tov. Ioan Apolzan, secretar personal în acest resort, muncitorii au ajuns la o înțelegere deplină cu patronii lor. Salarul lucrătorilor a fost sporit pentru clasa I dela 14 cor. la 22 cor., cl. II dela 12 la 19, cl. III dela 10 la 15, cl. IV dela 8 la 13 cor. pe zi pe lângă locuință, lemne și luminat.

— Ce zic Jugo-Slavii la pasul disperat al Ungariei? Lăzindu-se aici vestea despre declararea de războiu a Ungariei, mulțimea imensă adunată în fața palatului regal a aclamat frenetic. Jugo-Slavia și-a pretins ordonarea mobilizării generale.

— Este strict interzis: a călca iarba din parc; a rupe flori, crângi din arbori sau a deteriora în orice mod plantațiunea; a murdări sau încreșta băncile; a călări sau biciclă pe cărările parcului; a lăsa liber câinii prin parc. Contravenienții se vor pedepsi exemplar. Capitanul orașencesc.

Activitatea noastră.

Secțiunea română din Sibiu țină ședințele în fiecare Sâmbătă seara la orele 7 în localul redacției Adevărul str. Rosenanger 14. Tot aci

se fac înscrierile în Secțiune la cassarul G. Joandrea.

Secțiunea română a partidului socialdemocrat din Brașov a hotărât înființarea unui curs de științe sociale, la care invită pe toți membrii săi precum și pe acei ce vor să se apropie de partidul socialist să ia parte. Ședințele se țin în fiecare Duminică la oarele 6—8 în localul partidului din școala de fete săsești.

Frizerii din loc se întrunesc Luni seara la ora 1/8 în Krankenkassa. Toții frizerii sunt a se întruni la această consfătuire.

Poșta Administrației.

I. Almășan, Abrud. Dela noi merge foaia regulat, încearcă la poșta că poate acolo se oprește. — I. Fleșeriu, Merceurea. Bani i-am primit. Am căutat unde-i piedea. Foaia și-s'a trimis fără întrerupere. — P. Herța, Orăștie. Broșuri și toate cele cerute numai cu bani trimiși înainte vă putem trimite. Răspunderea că poșta va imana a ceea nu putem lua asupra noastră. — G. Oranga, Bod. Bani i-am primit, iar ziarul merge regulat.

Editor și redactor responsabil: TIRON ALBANI.

Tiparul tipografiei W. KRAFFT, Sibiu, Str. Orosului 19.

Dentistul Munteanu

—26 Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 28
Consultații: orele 8—12 și 2—5.

REGATUL ROMÂNIEI
MINISTERUL DE FINANȚE
DATORIA PUBLICĂ

Imprumutul național 5% în bonuri de tezaur din 1919

Emis prin Consiliul Dirigent, Resortul finanțelor, Sibiu.

Prospect

În virtutea decretului-lege din Ianuarie 1919, Consiliul Dirigent, resortul finanțelor emite bonuri de tezaur 5% din 1919, garantate de Statul Român.

Acest împrumut cu bonuri de tezaur are de scop a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiunilor de stat din teritoriile Transilvaniei, Banatului și părților ungurene, unite cu Regatul Românii.

Imprumutul va fi emis în bonuri de tezaur la purtător, de 200, 500, 1000, 5000 și 10.000 în coroane austro-ungare.

Bonurile de tezaur vor purta în faximile semnăturile Ministrului de Finanțe al Guvernului Regal Român, a Șefului Resortului finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassierului și o semnătură manuscrisă de control.

Acest împrumut va fi scutit pentru totdeauna de orice impozit prezent sau viitor.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanții și cațiuni la toate cassele publice. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași casse drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lombardate (depuse în gaj) la cassele publice (cassierii instituțiilor de stat) până la 50% a valorii nominale și cu o dobândă de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală în plata pământurilor parcelate, conform proiectatei reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o dobândă de 5% la capitalul nominal, în care scop ele sunt însoțite de opt cupoane de dobânzi semestrale pentru patru ani.

Primul cupon poartă scadența 1 August 1919.

Statul Român va rambursa aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în lei, pe paritatea, ce se va stabili între lei și coroane. Se garantează însă detentorilor de bonuri pentru 100 coroane nominal, minimum cincizeci de lei.

Statul Român își rezervă dreptul de a denunța acest împrumut în întregime sau parțial înainte de termenul fixat și în urma unei publicații speciale prin „Monitorul Oficial” cu șase luni de zile înainte data fixată pentru chemarea la rambursare. În acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi se va deduce din valoarea nominală a bonurilor de tezaur.

Bonurile de tezaur neprezentate la rambursare, se prescriu după trecere de 30 de ani, iar cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după 5 ani dela data scadenței lor.

Subscrierile la acest împrumut vor fi reducibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute, distruse, sau furate, se vor liberă proprietarului duplicate în conformitate cu legea decretată cu Nr. 3380 din 15 Noemvrie 1918. Cunoștința de dispozițiunea acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Condițiunile de subscriere.

În baza prospectului de emisiune, subscrierea la împrumutul cu bonuri de tezaur de 5% din 1919 se va începe în ziua de 1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se face:

- a) la băncile românești,
- b) la băncile săsești,
- c) la perceptorate,
- d) la direcțiunile financiare,
- e) la prefecturi și preturi,
- f) la alte instituțiuni și particulari, prevăzuți cu autorizație specială din partea Consiliului Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu.

Prețul de subscriere este fixat al-pari, adică una sută coroane pentru fiecare sută coroane nominal, care se va vărsa integral la subscriere. Se observă, că drept plată se vor admite numai astfel de bancnote emise de Banca austro-ungară, cari sunt datate de mai înainte, sau inclusive 1 Octomvrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 leu.

Consiliul Dirigent, cu un anunț prealabil de cel puțin 5 zile, publicat în ziare, are dreptul să închidă subscrierea, când va voi.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor își rezervă dreptul să stabilească rezultatul subscrierilor, reducându-le la suma ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscrierului i se va liberă o chitanță, constatând subscrierea și efectuarea vărsământului.

Subscrierile se vor face pe contrachitanța plătirilor, la locurile de subscrițiune. Bonurile de tezaur definitive, împreună cu opt cupoane de dobânzi semestrale, se vor eliberă cel mai târziu la 1 Iulie st. n. 1919.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor.

Șeful Resortului: Dr. AUREL VLAD m. p.